

REPUBLIKA HRVATSKA
BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA

UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO I POLJOPRIVREDU

KLASA: 320-01/21-01/11
URBROJ: 2178/1-04-02/07-21-1

Slavonski Brod, 28. lipnja 2021.

ŽUPANU BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Predmet: Izvješće o stanju u poljoprivredi na području
Brodsko-posavske županije u 2020. godini
- dostavlja se.

U privitku dopisa dostavljamo Vam Izvješće o stanju u poljoprivredi na području
Brodsko-posavske županije u 2020. godini na razmatranje i usvajanje.

S poštovanjem,

PRIVREMENI PROČELNIK

Željko Burazović, mag.ing.agr.

REPUBLIKA HRVATSKA
BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA

UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO I POLJOPRIVREDU

KLASA: 320-01/21-01/11

URBROJ: 2178/1-04-02/07-21-1

Slavonski Brod, 28. lipnja 2021.

IZVJEŠĆE

***o stanju u poljoprivredi na području
Brodsko-posavske županije u 2020.***

Slavonski Brod, lipanj 2021. godine

SADRŽAJ:

SADRŽAJ:	2
I. ANALIZA POLJOPRIVREDE BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE U 2020.	3
1. UVOD.....	4
1.1. Zasijane poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj.....	4
1.2. Biljna proizvodnja u 2020. u Brodsko-posavskoj županiji	4
2. Upisnik poljoprivrednika.....	5
3. Raspolaganje državnim poljoprivrednim zemljištem u BPŽ.....	6
3.1. Privremeno korištenje poljoprivrednog zemljišta u RH na području BPŽ.....	8
3.2. Koncesija	12
3.3. Dugogodišnji zakup.....	12
4. Aktivnosti i programi Brodsko-posavske županije za razvoj poljoprivrede	14
4.1. Izgradnja Sustava javnog navodnjavanja Orubica	14
Planirane aktivnosti u 2021. :	15
II. ANALIZA POTICAJNIH MJERA VLADE RH NA PODRUČJU BPŽ U 2020. .	17
1. Izravne potpore.....	17
2. Ruralni razvoj	17
3. Zajednička organizacija tržišta	18
4. Nacionalne potpore.....	18
5. Pomorstvo i ribarstvo	18
6. Biljna proizvodnja	18
7. Voćarstvo i povrtlarstvo	22
• Voćarstvo	22
• Povrtlarstvo	23
8. Ekološka poljoprivreda.....	23
9. Proizvodni pokazatelji stočarske proizvodnje	24
9.1. Govedarstvo.....	24
9.1.1. Izvorne pasmine goveda	26
9.2. Svinjogojstvo	26
9.2.1. Izvorne pasmine svinja.....	28
9.3. Ovčarstvo.....	28
9.3.1. Broj uzgojno valjanih grla hrvatskih izvornih pasmina ovaca	29
9.4. Kozarstvo	29
9.5. Peradarstvo	29
9.6. Konjogojstvo	30
9.6.1. Izvorne i zaštićene pasmine konja.....	31
9.7. Pčelarstvo	31
10. Isplaćene potpore za Brodsko-posavsku županiju u periodu od 2019.-2020.....	33
10.1. Isplata svih mjera poljoprivredne politike po županijama u 2020. godini	33
11. Obnavljanje i održavanje kanala III i IV reda	35
12. Rekapitulacija realiziranih izravnih plaćanja i potpora	35
13. Zaključna razmatranja	37

Za izradu materijala "Izvešće o stanju u poljoprivredi na području Brodsko-posavske županije u 2020. godini" korišteni su slijedeći izvori podataka:

1. Ministarstvo poljoprivrede
2. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva
3. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
4. Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu
5. Državni zavod za statistiku

Materijal obradio savjetnik Davor Vlaović, univ.spec. oec, a izvjestitelj na kolegiju Župana, radnim tijelima i sjednici Županijske skupštine biti će Željko Burazović, mag.ing.agr., privremeni pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo i poljoprivredu Brodsko-posavske županije.

Popis tablica

Tablica 1: Broj poljoprivrednih gospodarstva prema tipu.....	5
Tablica 2: Pregled raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem	7
Tablica 3: Privremeno korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH na području BPŽ.....	8
Tablica 4: Ugovori o koncesiji	12
Tablica 5: Zaključeni ugovori o dugogodišnjem zakupu	13
Tablica 6: Projekt navodnjavanje "Orubica" ugovoreno-realizirano.....	14
Tablica 7: Poljoprivredne kulture i tražene površine za izravna plaćanja 2019.-2020.	21
Tablica 8: Broj isporučitelja kravljeg mlijeka.....	25
Tablica 9: Isporučene količine kravljeg mlijeka	25
Tablica 10: Ukupan broj gospodarstava, svinja svih kategorija i broj krmača.....	27
Tablica 11: Broj posjednika/uzgajivača i ovaca	28
Tablica 12: Broj posjednika/uzgajivača i koza u RH i BPŽ.....	29
Tablica 13: Broj uzgajivača i umatičenih kljunova kokoši hrvaticice na području BPŽ	29
Tablica 14: Proizvodnja peradi na području BPŽ.....	30
Tablica 15: Broj pčelara i pčelinjih zajednica	32
Tablica 16: Pregled ukupno isplaćenih potpora po mjerama za BPŽ od 2019-2020.	33
Tablica 17: Ukupna isplata potpora svih mjera poljoprivredne politike po županijama u periodu od 01.01.2019. do 31.12.2020. godine	34

Popis grafikona

Grafikon 1: Zasijane poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj u 2020.....	4
Grafikon 3: Žitarice tražene površine za izravna plaćanja 2019.-2020.	19
Grafikon 4: Uljarice tražene površine za izravna plaćanja 2019.-2020.	20
Grafikon 5: Krmno bilje - tražene površine za izravna plaćanja 2019.-2020.	20
Grafikon 6: Voće i voćne vrste - tražene površine za izravna plaćanja 2019.-2020.	22
Grafikon 7: . Biljna ekološka proizvodnja u periodu od 2015. do 2020. godine u BPŽ.....	24
Grafikon 8: Gospodarstva koja se bave govedarstvom u BPŽ od 2015. do 2020.....	26
Grafikon 9: Svinjogojska gospodarstva u BPŽ od 2016 do 2020.....	27

ANALIZA POLJOPRIVREDE BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE U 2020.

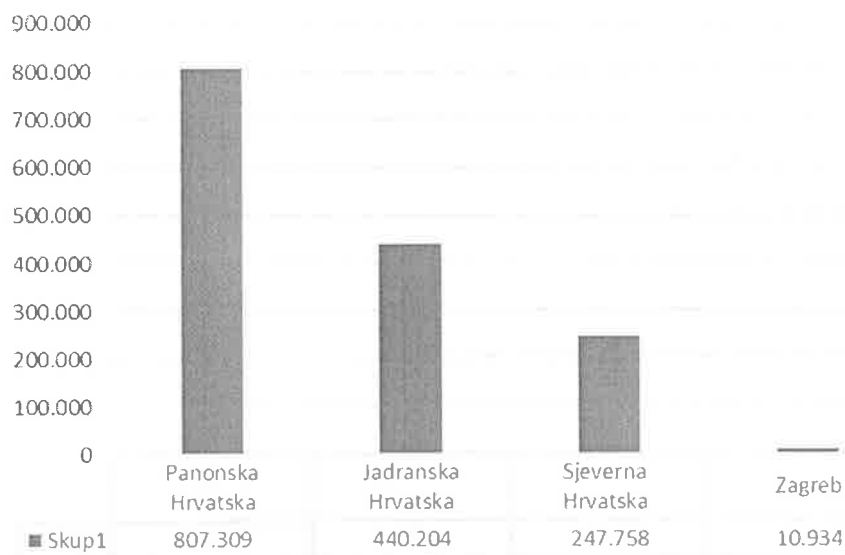
1. UVOD

Sukladno Programu rada Županijske skupštine za 2021. godinu, Upravni odjel za gospodarstvo i poljoprivredu izradio je materijal pod nazivom Izvješće o stanju u poljoprivredi na području Brodsko-posavske županije u 2020. godini kao podlogu za raspravu o stanju poljoprivrede u Brodsko-posavskoj županiji na sjednici Županijske skupštine i njenim radnim tijelima

1.1. Zasijane poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj

Prema podacima iz Državnog Zavoda za Statistiku iz 2020. godine zasijane poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj u 2020. godini iznosile su 1.506.205 ha, od toga 807.309 ha u regiji Panonska Hrvatska (53,59%), 440.204 ha u Jadranska Hrvatska (29,22%), 247.758 ha u Sjeverna Hrvatska (16,44%) i 10.934 ha na području grada Zagreb (0,73%).

Grafikon 1: Zasijane poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj u 2020.

Izvor 1: DZS

1.2. Biljna proizvodnja u 2020. u Brodsko-posavskoj županiji

Državni zavod za statistiku nije prikupljao podatke na razini županija tako da prema dosadašnjim podacima ukupna poljoprivredna površina u Brodsko-posavskoj županiji iznose 115.421 ha, od toga u vlasništvu države 43.879,37 ha (38,02%), dok je u privatnom vlasništvu 71.541,63 ha poljoprivrednog zemljišta (61,98%).

U strukturi zasijanih površina prema podnesenim zahtjevima za izravna plaćanja najveći dio čine žitarice 54,38 %, krmno bilje, livade i pašnjaci 19,42 %, uljarice 17,14 %, višegodišnji nasadi 4,39 %, površine koje se ne koriste u poljoprivredne svrhe 3,40 %, povrće 0,76 %,

šećerna repa 0,46%, ljekovito bilje 0,02 % te kulture kratke ophodnje (šumarak, drveće i grmalja) 0,03 %.

2. Upisnik poljoprivrednika

U Brodsko-posavskoj županiji se prema podacima iz 2003. godine 20.704 kućanstava bavi poljoprivrednom proizvodnjom, odnosno gospodare sa 81.903 ha poljoprivrednih površina, ali je veličina posjeda na žalost kod **15.310 obiteljskih gospodarstava ispod 3 ha (73,95 %)**. Poljoprivrednom proizvodnjom bavilo se 90 pravnih osoba registriranih za poljoprivrednu djelatnost gdje je također vidljiva usitnjenost posjeda odnosno potreba za okrupnjavanjem poljoprivredne proizvodnje. **Od tog broja 27 ili 30,68 % poslovnih subjekata posjeduju više od 100 ha.**

Pregled upisanih gospodarstava u Upisnik poljoprivrednika na dan 31.12.2020. godine prikazan je u tablici 1.

Tablica 1: Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu

Red. broj	Tip gospodarstva	Broj upisanih gospodarstava			Indeks 2019./2020.
		2018.	2019.	2020.	
1.	Obiteljsko gospodarstvo	7.052	7.033	6.440	91,57
2.	Obrt	129	129	132	102,33
3.	Samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo (SOPG)	-	75	634	845,33
3.	Trgovačko društvo	77	86	88	102,32
4.	Zadruga	10	10	18	180,00
5.	Ostalo	7	9	1	11,11
Ukupno gospodarstava BPŽ		7.277	7.342	7.313	99,60
Ukupno gospodarstava RH		167.676	170.662	170.837	100,10

Izvor 2: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (2020.)

Napomena: u tijeku je usklađivanje uvjeta poslovanja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava sukladno članku 52. Zakona o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (»Narodne novine«, broj 29/18 i 32/19)

U Republici Hrvatskoj u 2020. godini u Upisnik poljoprivrednika bilo je upisano ukupno 170.837 gospodarstava, od čega je 7.313 (4,28 %) s područja Brodsko-posavske županije.

Poljoprivredna gospodarstva Brodsko-posavske županije najvećim dijelom čine obiteljska gospodarstva (88,06%), zatim slijede samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo (8,66%) obrti (1,80 %), trgovačka društva (1,20 %), zadruge (0,25 %) te ostali oblici poljoprivrednih gospodarstava (0,01 %).

U odnosu na prethodnu godinu, broj upisanih gospodarstava u 2020. godini u Brodsko-posavskoj županiji iznosio je 7.313 i smanjio se za 29 gospodarstava ili 0,39 %, dok se na državnoj razini povećao za 175 gospodarstava ili 0,10 %.

3. Raspolaganje državnim poljoprivrednim zemljištem u BPŽ

U Ministarstvu poljoprivrede iz Brodsko-posavske županije zaprimljeno je 26 Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske, a suglasnost je dobilo 20 Programa.

Programi raspolaganja za koje je izdana suglasnost:

1. Općina Bebrina
2. Općina Brodski Stupnik
3. Općina Garčin
4. Općina Gornja Vrba
5. Općina Gornji Bogičevci
6. Općina Gundinci
7. Općina Klakar
8. Grad Nova Gradiška
9. Općina Nova Kapela
10. Općina Okučani
11. Općina Oprisavci
12. Općina Oriovac
13. Općina Sikirevci
14. Grad Slavonski Brod
15. Općina Slavonski Šamac
16. Općina Velika Kopanica
17. Općina Stara Gradiška
18. Općina Bukovlje
19. Općina Staro Petrovo Selo
20. Općina Rešetari

Programi koji nisu dobili suglasnost

1. Općina Cernik
2. Općina Davor
3. Općina Dragalić
4. Općina Sibinj
5. Općina Vrbje
6. Općina Vrpolje

Općina Garčin raspisala je natječaj za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske za 1.274,8994 ha, koji je u međuvremenu poništen zbog promjene prostornog plana općine.

Općina Oriovac za zakup 216 ha raspisati će natječaj ovih dana. Isti su dostavili obavijest Brodsko-posavskoj županiji i Ministarstvu poljoprivrede.

Na području Brodsko-posavske županije bila je provedba raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem kako slijedi:

2013. godina – ukupno 6.753,4397ha od čega:

Zakup na 50. god. – 52,3473ha i

Privremeno raspolaganje do 5. god. – 6.701,0924 ha

2014. godina – ukupno 1.692,7267ha od čega:

Zakup na 50. god. – 411,8767ha

Zakup na 50. god. ribnjaci – 1.270,8500ha

Privremeno raspolaganje do 5. god. – 10,0000ha

2015. godina – 1.743,4539 ha od čega:

Zakup na 50. god. – 58,3700ha

Privremeno raspolaganje do 5. god. – 482,4126ha

Prodaja izravnom pogodbom – 8,0400 ha

Davanje na korištenje – stočari – 1.194,6313 ha

2016. godina – 2.324,93 ha od čega:

Zakup na 50 godina (Dragalić i Sikirevci) – 55,068 ha

Privremeno korištenje temeljem mirnog posjeda – 1.261,54 ha

Privremeno korištenje temeljem isteklih ugovora o zakupu – 1.008,33 ha

2017. godina – aktivnosti na donošenju novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu (NN br. 20/2018.), koji je stupio na snagu 09. ožujka 2018. godine i Pravilnika o dokumentaciji potrebnoj za donošenje Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljište u vlasništvu RH

Prodaja izravnom pogodbom od 2015. do 08.05.2020. – 35,1660 ha

Tablica 2: Pregled raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem

Oblik raspolaganja	Zbroj površina (ha)	Udio u ukupnom (%)
Koncesija	1.520,4859	5,33
Prodaja državnog zemljišta	6.748,4936	23,66
Prodaja izravnom pogodbom	35,1660	0,12
Dugogodišnji zakup	1.834,285	6,43
Privremeno korištenje temeljem mirnog posjeda	1.261,5400	4,42
Privremeno korištenje temeljem isteklih ugovora o zakupu	1.008,3300	3,54
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta	4.020,6123	14,10
Zakup	9.899,3105	34,71
Zakup ribnjaka	1.861,0528	6,53
Zakup zajedničkih pašnjaka	331,6650	1,16
UKUPNO	28.520,9411	100

Izvor 3: Ministarstvo poljoprivrede

Od ukupno evidentiranih **43.879,3700 ha** državnog poljoprivrednog zemljišta na području 28 jedinica lokalne samouprave **Brodsko posavske županije**, iz tablice 2. vidljivo je da se raspolagalo sa **28.520,9411 ha** ili **64,99 %**, dok je potrebno uskladiti i evidentirati preostalih **15.358,4289 ha** ili **35,01 %**.

3.1. Privremeno korištenje poljoprivrednog zemljišta u RH na području BPŽ

Do 2017. godine zaključeno je 146 ugovora o privremenom korištenju zaključenih temeljem mirnog posjeda ukupne površine od 1.261,54 ha te 55 ugovora o privremenom korištenju zaključenih temeljem isteklih ugovora o zakupu ukupne površine od 1.008,33 ha na području jedinica lokalne samouprave kako je prikazano u tablici 3.:

Tablica 3: Privremno korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH na području BPŽ

Jedinica lokalne samouprave / oblik raspolaganje	Broj zaklj. Ugovora	Zbroj od površina (ha)
BEBRINA	7	86,6622
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	7	86,6622
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
BRODSKI STUPNIK	3	9,5024
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	1	2,6340
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	2	6,8684
BUKOVLJE	16	44,2037
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	16	44,2037
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
CERNIK	0	0,0000
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	0	0,0000
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
DAVOR	1	413,4629
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	1	413,4629
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
DONJI ANDRIJEVCI	12	129,6424
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem	6	44,0471

Jedinica lokalne samouprave / oblik raspolaganje	Broj zaklj. Ugovora	Zbroj od površina (ha)
mirnog posjeda		
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	6	85,5953
DRAGALIĆ	11	36,8738
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	11	36,8738
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
GARČIN	22	128,9647
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	11	36,8738
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	11	92,0909
GORNJA VRBA	6	145,3282
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	4	99,5761
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	2	45,7521
GORNJI BOGIĆEVCI	4	24,7373
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	4	24,7373
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
GUNDINCI	6	48,7383
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	6	48,7683
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
KLAKAR	4	148,6558
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	4	148,6558
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
NOVA KAPELA	9	54,5694
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	5	12,5051
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	4	42,0643
OKUČANI	0	0,0000

Jedinica lokalne samouprave / oblik raspolaganje	Broj zaklj. Ugovora	Zbroj od površina (ha)
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	0	0,0000
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
OPRISAVCI	12	61,4723
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	11	34,1297
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	1	27,3426
ORIOVAC	17	112,6991
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	14	28,4702
Zaključeni ugovori o privr. korištenju temeljem isteklih ugovora	3	84,2289
PODCRKAVLJE	4	4,0353
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	4	4,0353
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
REŠETARI	0	0,0000
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	0	0,0000
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
SIBINJ	7	248,9931
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	7	248,9931
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
SIKIREVCI	2	12,7834
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	2	12,7834
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
STARA GRADIŠKA	4	56,3724
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	4	56,3724
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
STARO PETROVO SELO	7	231,8908
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem	2	36,5039

Jedinica lokalne samouprave / oblik raspolaganje	Broj zaklj. Ugovora	Zbroj od površina (ha)
mirnog posjeda		
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	5	195,3869
VELIKA KOPANICA	38	433,1139
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	18	46,7678
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	20	386,3461
VRBJE	4	16,4335
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	4	16,4335
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
VRPOLJE	3	6,9362
Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta temeljem mirnog posjeda	3	6,9362
Zaključeni ugovori o privremenom korištenju temeljem isteklih ugovora	0	0,0000
UKUPNO PRIVREMENI ZAKUP MIRNI POSJED	146	1.261,54
UKUPNO PRIVREMENO KORIŠTENJE ISTEKLI UGOVORI	55	1.008,33

Izvor 4: Upravni odjel za gospodarstvo i poljoprivredu BPŽ

3.2. Koncesija

Zaključeno je 8 ugovora o koncesiji na rok od 30 godina u ukupnoj površini od 1.520,48 ha i godišnjom naknadom od 686.351,87 kn, a vidljivo je u tablici 4.

Tablica 4: Ugovori o koncesiji

NAZIV PRAVNE OSOBE	UKUPNO UGOVORA	DATUM SKLAPANJA UGOVORA	OPĆINA GRAD	POVRŠINA U HA	GODIŠNJA NAKNADA U KN
AGRO-KADIĆ D.O.O.	1	30.06.2009.	V.Kopanica/Gundinci	144,1288	70.719,46
EURO TIM D.O.O., ORIOVAC	1	05.09.2006.	BRODSKI STUPNIK	359,7158	110.000,00
	2	24.10.2008.	SIBINJ	446,1168	280.507,22
	UKUPNO EURO TIM D.O.O.			805,8326	390.507,22
KARAVIDOVIĆ D.O.O.	1	12.3.2009.	GUNDINCI	89,8164	42.035,34
ORKIĆ D.O.O.	1	12.03.2009.	GUNDINCI	100,6978	38.614,40
PPK D.O.O. NOVA GRADIŠKA	1	20.06.2006.	DAVOR	240,0458	88.000,00
	1	30.10.2006.	DRAGALIĆ	139,9645	56.475,45
	UKUPNO PPK N. GRADIŠKA			380,0103	144.475,45
UKUPNO	8	UKUPNO		1.520,4859	686.351,87

Izvor 5: Ministarstvo poljoprivrede

3.3. Dugogodišnji zakup

Do 2017. godine na području Općine Dragalić i Sikirevci zaključeno je 6 ugovora za zakup na 50 godina u ukupnoj površini od 55,068 ha.

Sveukupno je zaključeno 16 ugovora za dugogodišnji zakup u površini od 1.834,2856 ha s godišnjom naknadom od 1.948.041,76 kn kako je prikazano u tablici 5.

Tablica 5: Zaključeni ugovori o dugogodišnjem zakupu

NAZIV PRAVNE OSOBE I ADRESA	UKUPN O UGOVORA	DATUM SKLAPANJA UGOVORA	OPĆINA	POVRŠINA U HA	GODIŠNJA NAKNADA U KN
AGROVRPOLJE D.O.O.	1	18.05.2011.	VRPOLJE	92,6143	113.897,06
PZ ZBOR	1	27.05.2011.	VRPOLJE	88,3158	108.610,78
KULAŠ D.O.O.	1	03.06.2011.	VRPOLJE	29,0520	35.728,14
PZVOČAR ČAJKOVCI	1	03.06.2011.	VRPOLJE	61,9415	76.175,66
ŠIRJAN D.O.O.	1	25.07.2011.	NOVA GRADIŠKA	365,7104	432.050,26
LUMA PROM D.O.O.	1	11.01.2011.	REŠETARI	101,9662	60.000,00
GOLF D.O.O.	1	06.05.2011.	STARO P. SELO	215,3192	176.899,50
STOČAR	1	13.07.2012.	STARO P. SELO	281,7585	218.633,10
PPK D.O.O.	1	09.05.2013.	STARO P. SELO	410,7122	539.017,94
PROIZVODNJA BABIĆ	1	07.07.2012.	STARO P. SELO	131,8275	187.029,32
	1	2016.	DRAGALIĆ	11,7898	
	5	2016.	SIKIREVCI	43,2782	
UKUPNO	16	UKUPNO		1.834,2856	1.948.041,76

Izvor 6:Ministarstvo poljoprivrede

4. Aktivnosti i programi Brodsko-posavske županije za razvoj poljoprivrede

Ulaganja u poljoprivredu Brodsko-posavske županije, nakon rebalansa, planirana u ukupnom iznosu od 11.327.528,00 kn, realizirana su u iznosu 8.131.336,97 kn ili 71,78%.

4.1. Izgradnja Sustava javnog navodnjavanja Orubica

Izgradnja sustava javnog navodnjavanje Orubica, najveći pojedinačni projekt u Brodsko-posavskoj županiji koji se gradi sredstvima EU fondova, odnosno putem Mjere M04, a njegova realizacija u velikoj mjeri pomoći će razvoju poljoprivrede. Projektom se planira navodnjavati 326 ha poljoprivrednih površina na području Općine Davor vodom iz rijeke Save.

Sustav javnog navodnjavanja obuhvaća:

1. AB ulazna/zahvatna građevina na rijeci Savi.
2. Dovodni cjevovod od zahvata do CS Orubica 1, PE DN 1000 mm duljine 17,16 m.
3. CS Orubica 1, ukopana u potpunosti, kapaciteta 338,50 l/s s pripadajućom strojarskom i elektroopremom.
4. Spojni cjevovod S-1 od CS Orubica 1 do CS Orubica 2, DUCTIL DN 500 mm duljine 50,85 m.
5. Objekt za elektroopremu s pripadajućom opremom.
6. CS Orubica 2 (uključuje objekt CS, retencijski bazen, taložnicu i zasunsko okno) ukupnog kapaciteta cca. 292 l/s s pripadajućom strojarskom i elektroopremom.
7. Tlačna distribucijska mreža cjevovoda, PEHD/DUCTIL DN 110 – 500 mm duljine 13.885,06 m.

Brodsko-posavska županija i Hrvatske vode partnerski sudjeluju u realizaciji ovog 45.283.895,00 kuna vrijednog projekta. Stvarno ugovoreni i administrativni troškovi građenja sustava iznose **29.946.152,58 kn s PDV-om**, dok je ostatak od 15.337.742,42 kn rezerva u tijeku provedbe projekta (npr. nepredviđeni radovi-izmjene ugovora o građenju, izmjene i dopune projektne dokumentacije, kontrola projekta i sl.).

Za troškove građenje sustava javnog navodnjavanja Orubica u 2020. godini iz županijskog proračuna isplaćeno je 5.360.652,31 kn ili 65,92% od ukupno realiziranih sredstava Odsjeka za poljoprivredu.

Tablica 6: Projekt navodnjavanje "Orubica" ugovoreno-realizirano

Opis radova	Izvođač/Izvršitelj	Rok trajanja Ugovora	Ugovoreno s	Realizirano	Indeks
			12.04.2021. (kn s PDV-om)	2008- 12.04.2021.	
			34.826.116,64	29.930.992,93	86
Radovi na građenju +D1+D2+D3	VODOTEHNIKA d.d. Zagreb i BRANA d.o.o. Virovitica	23.11.2021.	29.946.152,58	25.313.592,38	85
Priključenje na elektroenergetski sustav + D1	HEP d.d. Elektra Slavonski Brod	Izvršeno 2020.g.	696.875,00	696.875,00	100

Stručni nadzor (geotehnički, geodetski, građevinski, strojarski i elektrotehnički) +D1+D2+D3	Sedra consulting d.o.o. Zagreb	23.11.2021.	618.040,18	525.202,82	85
Stručni projektantski nadzor +D1	Institut IGH d.d. Zagreb	23.11.2021.	156.125,00	105.875,00	68
Koordinator II zaštite na radu +D1	Sedra consulting d.o.o. Zagreb	23.11.2021.	72.250,00	57.275,00	79
Arheološki nadzor	Gradski muzej Nova Gradiška	23.11.2021.	6.000,00	0,00	0
II. izmjene i dopune glavnog i izvedbenog projekta	Institut IGH d.d. Zagreb	lipanj 2021.	185.000,00	86.500,00	47
Arheološko rekognosciranje terena na katastarskim česticama	Kaducej d.o.o. Split	Izvršeno 2018.g.	20.250,00	20.250,00	100
Elaborat vodoistražnih radova - utvrđivanje lokacija i broja piezometara na istočnom dijelu sustava (mjera zaštite okoliša)	Geokon-Zagreb d.d. Zagreb	Izvršeno 2020.g.	38.125,00	38.125,00	100
Kontrola II. izmjene i dopune glavnog projekta (GTK)	Građevinski fakultet Zagreb	Izvršeno 2020.g.	6.250,00	6.250,00	100
Ostali troškovi investicije 2008-2018 (projektna i studijska dokumentacija, pravna pomoć i sl.)	Razni izvršitelji	Izvršeno 2008.-2018.g.	3.081.047,73	3.081.047,73	100

Izvor 7: Upravni odjel za gospodarstvo i poljoprivredu

Napomena: Do kraja investicije u planu je još ugovaranje ugradnje piezometara te troškovi ishoda uporabne dozvole. Rok dovršenja radova je 23.07.2021., a od tog datuma do 23.11.2021. predviđen je postupak ishoda uporabne dozvole i primopredaje građevine.

SVEUKUPNO REALIZIRANO/ULOŽENO 29,9 MIL. KUNA U RAZDOBLJU 2008. – 12.04.2021. ŠTO JE 86 % OD UKUPNE PROCJENE VRIJEDNOSTI INVESTICIJE DO KRAJA PROJEKTA.

Izvor sredstava realizacije ukupne investicije (procjena):

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD) – 75 %,

Državni proračun - 19 %,

Županijski proračun - 6 %.

Planirane aktivnosti u 2021. :

Upravni odjel za graditeljstvo, infrastrukturu i zaštitu okoliša Odsjek za graditeljstvo i prostorno uređenje Brodsko-posavske županije izdao je 26. svibnja 2021. II. izmjenu i dopunu Rješenja za građenje te će se isto po pravomoćnosti poslati u APPRRR s ovjerenom II. izmjenom i dopunom glavnog projekta kao i spomenuti dodaci ugovora na odobrenje i sljedeći Zahtjev za isplatu potpore (3 rata).

Pravovremeno se planira u APPRRR poslati zahtjev za produljenje roka dovršenja kompletnog projekta, odnosno krajnjeg roka dostave zadnjeg zahtjeva za isplatu. Nabava za hidrogeološka istraživanja (izrada istražno-piezometarskih bušotina s analizom vode za utvrđivanje nultog stanja) planirana je za svibanj 2021. godine.

Ostale nabave za projekt, planirati će se i provoditi tijekom realizacije projekta, odnosno izvođenja radova, ukoliko se za istima ukaže potreba za što u ovom trenutku nemamo, a niti možemo imati spoznaja. Radovi i ostale popratne aktivnosti na realizaciji projekta se planiraju nastaviti prema planu.

Do završetka radova u županijskom proračunu potrebno je osigurati 4,9 milijuna kuna u 2021. godini.

1. Ulaganje u programe biljne i stočarske proizvodnje iznosilo je 1.732.160,91 kn ili 21,30% odnosi se na:

1. Regionalni centar za biotehnoška istraživanja i razvoj Brodsko – posavske županije d.o.o.
2. Razvoj lovstva i obnova matičnog fonda divljači
3. Troškovi operativne provedbe obrane od tuče
4. Potpora radu 3 LAG-a: Zapadna Slavonija, Posavina i Slavonska Ravnica
5. Program mjera protiv trihineloze i ostalih zaraznih bolesti svinja te neškodljivo uklanjanje životinjskog otpada
6. Sredstva za projekte za unaprjeđenje stočarske proizvodnje
7. Povećanje broja svinja i poboljšanje kvalitete svinjskog mesa na obiteljskim gospodarstvima Brodsko-posavske županije u provedbi županijske udruge svinjogojaca
8. Rad konjogojskih i ostalih udruga poljoprivrednika
9. Kontrola plodnosti tla i unaprjeđenje biljne proizvodnje
10. Sredstva za program „Lokalno2go“ pametna tržnica i prodaja proizvoda OPG-a BPŽ
11. Sufinanciranje monitoringa kvalitete meda

2. Potpore za unaprjeđenje govedarstva krava prvotelki svih pasmina na području BPŽ U 2020. godini

Programom potpore obnove stada u govedarstvu na području Brodsko-posavske županije u 2020. godini dodjeljivale su se potpore male vrijednosti, a u cilju održavanja zaposlenosti te postojeće razine proizvodnje na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima u sektoru govedarstva, odnosno povećanja brojnosti grla na području Brodsko-posavske županije i stvaranja viška kvalitetnog rasplodnog materijala koji će pomoći pokretanju proizvodnje mlijeka i prodaji goveda za domaće i inozemno tržište.

Potpore male vrijednosti podrazumjevaju dodjelu bespovratnih novčanih sredstava iz Proračuna Brodsko-posavske županije koja su u 2020. godini realizirana u iznosu od **493.600,00 kn ili 6,07 % ulaganja.**

3. Ostale aktivnosti

Tekuće donacije u iznosu od **544.923,75 kn ili 6,70%** odnose se na: sufinanciranje građevina detaljne melioracijske odvodnje

- Izrada katastra nekretnina
- usluge promidžbe i informiranja i intelektualne usluge
- izrada izvedbenog projekta 3. faze navodnjavanja
- dani zajmovi državnom proračunu

I. ANALIZA POTICAJNIH MJERA VLADE RH NA PODRUČJU BPŽ U 2020.

1. Izravne potpore

Svrha izravnih potpora je osigurati dugotrajnu održivost aktivnih poljoprivrednika koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost. Dodjeljuju se za proizvodnju, uzgoj ili sadnju poljoprivrednih proizvoda, za uzgoj ili držanje stoke, kao i za održavanje poljoprivredne površine u stanju pogodnom za pašu ili uzgoj.

U izravne potpore ubrajamo izravna plaćanja koja se sastoje od potpore po površini i proizvodno vezanih potpora u stočarstvu i ratarstvu. Da bi ostvarili izravnu potporu poljoprivrednici koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost trebaju biti upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava. Poljoprivredno zemljište koje je predmet izravne potpore mora biti upisano u ARKOD sustav, a sva stoka evidentirana u Jedinstvenom registru domaćih životinja (JRDŽ).

Poljoprivrednici zainteresirani za izravne potpore pri obavljanju poljoprivredne djelatnosti na svojem gospodarstvu moraju poštivati niz uvjeta propisanih **Pravilnikom o provedbi izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja**. U obzir treba uzeti i **Pravilnik o višestrukoj sukladnosti** koji propisuje dobre poljoprivredne i okolišne uvjete i standarde upravljanja kojih se poljoprivrednici trebaju pridržavati na svim poljoprivrednim površinama koje koriste kao i pri držanju životinja.

2. Ruralni razvoj

Ruralni razvoj kao drugi stup Zajedničke poljoprivredne politike financiran je sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), a dugoročni cilj je povećanje konkurentnosti poljoprivrede, održivo upravljanje prirodnim resursima i uravnotežen razvoj ruralnih krajeva.

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. službeno je odobren sredinom 2015. godine. Njegova ukupna alokacija iznosi 2.383 milijarde eura, od čega se 2.026 milijarde eura financira iz Europskog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), a ostatak iz sredstava nacionalnog proračuna Republike Hrvatske. Programom je definirano 16 mjera koje imaju za cilj povećanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije, ali i unaprjeđenja životnih i radnih uvjeta u ruralnim područjima općenito.

3. Zajednička organizacija tržišta

Zajednička organizacija tržišta (ZOT) je niz instrumenata i mjera reguliranih EU zakonskim okvirom koje se koriste na EU tržištu kako bi se stabilizirale cijene i ponuda poljoprivrednih proizvoda.

One su čest i brz odgovor na neravnoteže na tržištu i krizne situacije jer kroz interventna plaćanja u slučaju poremećaja na tržištu ili u slučaju određene nestabilnosti ublažavaju posljedice za poljoprivrednike.

Zajednička organizacija tržišta uključuje:

- vinsku omotnicu sa slijedećim mjerama: Ulaganja u vinarije i marketing vina; Promidžba na tržištima trećih zemalja; Restrukturiranje i konverzija vinograda; Informiranje u državama članicama i Obavijesti),
- stočarstvo sa slijedećim mjerama: pčelarstvo i dostava podataka sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda,
- horizontalne mjere uključuju: školska shema 2019/2020; uvozne i izvozne dozvole; javne intervencije i privatno skladištenje te mjere informiranja i promocije,

4. Nacionalne potpore

Nacionalna potpore uključuje slijedeće potpore: sektor konjogojstva; početak rada proizvođačkih organizacija; obnova proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva; unaprjeđenje proizvodnog potencijala u sektoru mesnog govedarstva u sustavu krava-tele, uzgoju ovaca i koze te izvornih pasmina peradi; školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka; potpora za proizvođače šećerne repe.

5. Pomorstvo i ribarstvo

Europski fond za pomorstvo i ribarstvo 2014. – 2020. (EFPR) osigurava sredstva ribarskoj industriji i ribarima kako bi se prilagodili novim uvjetima u sektoru i postigli gospodarsku i ekološku održivost. Fond promiče ekološko ribarstvo i ekološke metode proizvodnje, te potiče i održiv razvoj u ribarskim područjima. Kroz njega se financiraju razne aktivnosti od istraživanja tržišta do modernizacije flote i smanjenja ribarskih kapaciteta što ga čini bitnim za upravljanje europskim ribarskim sektorom.

Operativni program za pomorstvo i ribarstvo RH 2014. – 2020. (OPPiR) se financira kroz Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR). Ukupna financijska alokacija za OPPiR iznosi oko 350 milijuna eura, od čega je udio EU sredstava 252,6 milijuna eura. Program obuhvaća preko 36 mjera usmjerenih na cjelokupni sektor ribarstva, od slatkovodnog i morskog uzgoja, slatkovodnog i morskog ulova, ribarske infrastrukture pa do razvoja zajednica i područja ovisnih o ribarstvu.

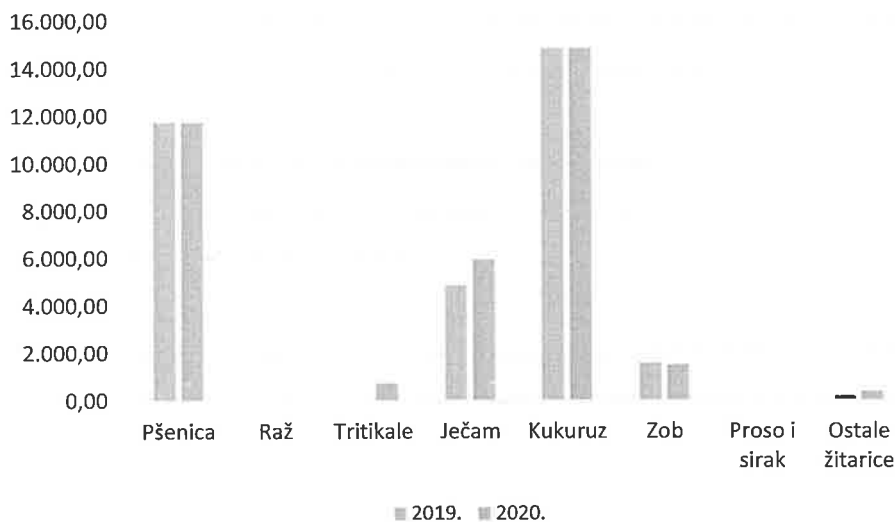
6. Biljna proizvodnja

Iz tablice 7. vidljiv je prikaz poljoprivrednih površina po kulturama u 2020. godini prijavljenih u sustav za izravna plaćanja Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

Ukupna poljoprivredna proizvodnja u 2020. godini na području Brodsko-posavske županije odvijala se na 64.874,40 ha što je povećanje za 533,19 ha ili 0,83 % poljoprivrednih površina u odnosu na 2019. godinu.

Najveća zasijanost poljoprivrednih površina u 2020. godini je tradicionalno sa žitaricama na 35.281,45 ha što je 1.015,81 ha ili 2,96 % više u odnosu na 2019. godinu. Žitarice čine najviši udio od 54,38 % u ukupnim poljoprivrednim površinama.

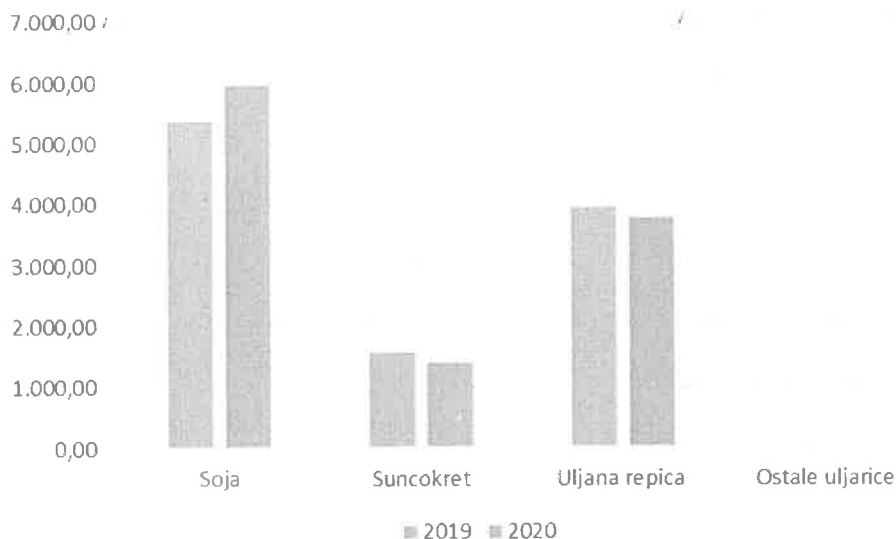
Grafikon 2: Žitarice - tražene površine za izravna plaćanja 2019.-2020.

Izvor 8: APPRRR

Dohodovnja proizvodnja uljarica bila je na 11.118,34 ha što je povećanje za 245,10 ha ili 2,25 % u odnosu na 2019., a u ukupnim površinama participiraju s 17,14 %. Kod uljarica zabilježeno je povećanje na proizvodnim površinama soje koja se odvijala na 5.952,10 ha što je za 586,15 ha ili 10,92 % više zasijanih površina u odnosu na prethodnu godinu.

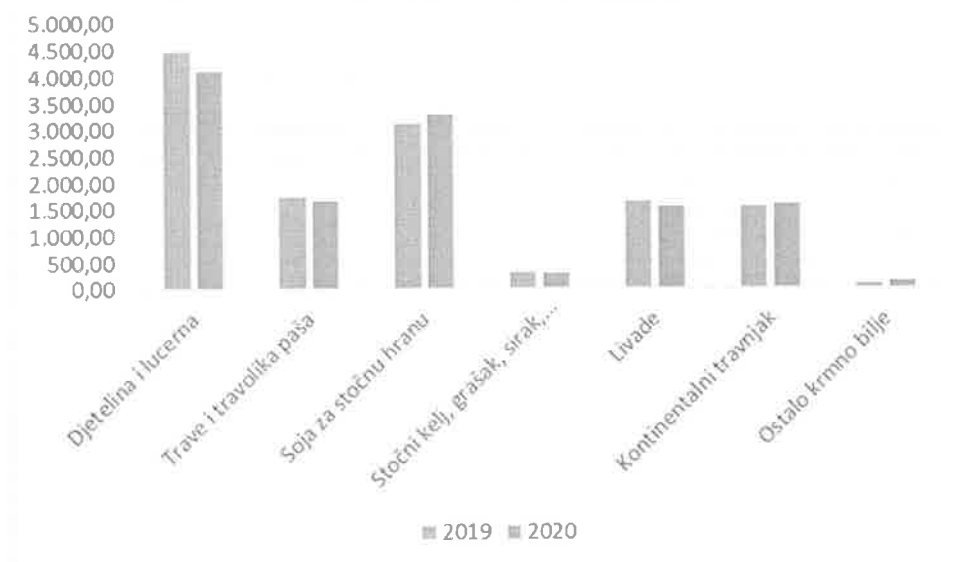
Grafikon 3: Uljarice - tražene površine za izravna plaćanja 2019.-2020.

Izvor 9: APPRRR

Površine pod krmnim biljem, livadama i pašnjacima iznose 12.598,46 ha što je za 264,14 ha manje ili 2,05 % u odnosu na 2019. godinu, a u ukupnim površinama participiraju s 19,42%. Od krmnih kultura najveća proizvodnja zabilježena je na djetelini i lucerni na 4.102,47 ha ili 6,32% te kontinentalnim travnjacima na 1.585,31 ha ili 2,87% više u odnosu na 2019. godinu.

Grafikon 4: Krmno bilje - tražene površine za izravna plaćanja 2019.-2020.

Izvor 10: APPRRR

Do smanjenja proizvodnje došlo je kod šećerne repe koja se odvijala na 298,02 ha ili 24,13% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupno za voće i voćne vrste za izravna plaćanja zatraženo je 2.709,19 ha što je povećanje za 0,16 % u odnosu na prethodnu godinu, dok u ukupnim površinama sudjeluju s 4,17 %.

Tablica 7: Poljoprivredne kulture i tražene površine za izravna plaćanja 2019.-2020.

Red. broj	Naziv kulture	2019.	2020.	Indeks povr. 20./19.	Udio u uk. površ. %
		Tražena površina (ha)	Tražena površina (ha)		
1.	Pšenica	11.757,85	11.751,43	99,95	18,11
2.	Raž	13,75	17,24	125,38	0,03
3.	Tritikale	949,38	743,73	78,34	1,15
4.	Ječam	4.885,47	5.976,49	122,33	9,21
5.	Kukuruz	14.879,60	14.884,50	100,03	22,94
6.	Zob	1.598,88	1.532,42	95,84	2,36
7.	Proso i sirak	0,00	1,20	0,00	0,00
8.	Ostale žitarice	180,	374,44	207,20	0,57
ŽITARICE		34.265,64	35.281,45	102,96	54,38
9.	Soja	5.365,95	5.952,10	110,92	9,17
10.	Suncokret	1.556,55	1.394,36	89,58	2,15
11.	Uljana repica	3.941,29	3.756,26	95,30	5,79
12.	Ostale uljarice	9,45	15,62	165,29	0,02
ULJARICE		10.873,24	11.118,34	102,25	17,14
13.	Djetelina i lucerna	4.462,67	4.102,47	91,93	6,32
14.	Trave i travolika paša	1.734,38	1.659,28	95,67	2,56
15.	Soja za stočnu hranu	3.102,56	3.279,91	105,71	5,05
16.	Stočni kelj, grašak, sirak, repa, bob, heljda	310,34	276,99	89,25	0,43
17.	Livade	1.628,81	1.545,87	94,90	2,38
18.	Kontinentalni travnjak	1.541,12	1.585,31	102,87	2,44
19.	Ostalo krmno bilje	82,72	148,63	179,67	0,23
KRMNO BILJE, LIV. I PAŠNJACI		12.862,60	12.598,46	97,95	19,42
20.	Šećerna repa	392,84	298,02	75,86	0,46
UKUPNO RATARSKE KULTURE		58.353,18	59.296,27	101,61	91,40
21.	Orah	851,71	961,58	112,89	1,48
22.	Šljiva	508,59	504,86	99,26	0,78
23.	Jabuka	295,20	201,60	68,29	0,31
24.	Lijeska	313,46	407,56	130,01	0,63
25.	Višnja	118,68	112,77	95,02	0,17
26.	Kruška	106,93	56,72	53,04	0,09
27.	Miješani nasad voćnih vrsta i ostali nasadi (aronija, sibirski borovnica)	478,63	420,26	87,80	0,65
28.	Ostale voćne vrste	31,52	43,84	139,08	0,06
UKUPNO VOĆE I VOĆNE VRSTE		2.704,72	2.709,19	100,16	4,17
29.	Vinogradi	193,30	138,25	71,52	0,21
UKUPNO VIŠEG. NASADI		2.898,02	2.847,44	98,25	4,39
UKUPNO POVRĆE		500,86	492,36	98,30	0,76
30.	Ljekovito bilje	11,97	12,99	108,52	0,02
31.	Kulture kratke ophodnje (šumarak, drveće i grmlja)	14,49	23,12	159,55	0,03
32.	Ne koristi se u polj. svrhe (ugar, šumarak)	2.562,69	2.206,22	86,09	3,40
SVEUKUPNO POLJ. POVRŠINA		64.341,21	64.874,40	100,83	100,00

Izvor 11: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Agronet

7. Voćarstvo i povrtlarstvo

• Voćarstvo

U Brodsko-posavskoj županiji djeluje više od 3.000 poljoprivrednih gospodarstava koji se bave voćarskom proizvodnjom na 2.709,19 ha u 2020. godini što je povećanje za 4,47 ha ili 0,16% voćarskih proizvodnih površina u odnosu na 2019. godinu kako je vidljivo u tablici 6. U ukupnim površinama ukupno voće i voćne vrste participiraju s 4,17%.

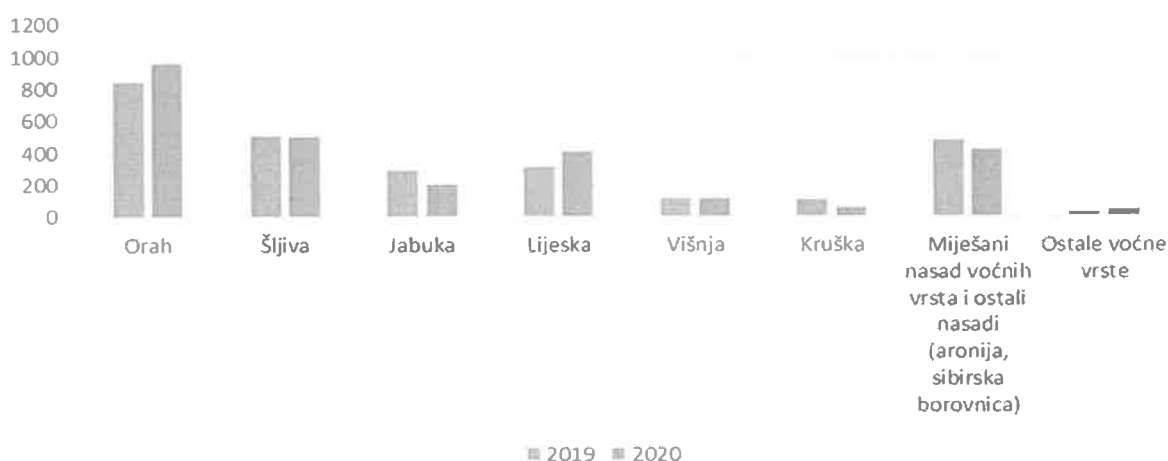
Od voćnih vrsta u odnosu na prethodnu godinu najveće povećanje pod nasadima je kod lijeske koje je bila uzgajana na 407,56 ha (30,01 %), oraha na 961,58 ha (12,89 %), dok je kod ostalih voćnih vrsta zabilježeno stagniranje ili blagi pad.

Kao jedan od razloga povećanja nasada orašastog (lupinastog) voća je korištenje europskih sredstava potpora iz Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020. Mjera M6 – Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja Podmjera 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava.

Proizvodnja jabuka odvijala se na 201,60 ha u 2020. godini i bilježi se stagnacija, odnosno velik pad za 93,60 ha ili 31,71%, dok s druge strane proizvođači ulažu sredstva u tehnologije uzgoja. Budući nema otkupnih centara grupa proizvođača s više od 10 ha nasada planira gradnju skladišnih kapaciteta, hladnjaču sa sustavom kontrolirane atmosfere kapaciteta 20-50 vagona (200 do 500 tona) što u konačnici poskupljuje proizvodnju jabuke.

Određeni voćari obavljaju konverziju nasada gdje izvade određenu površinu nasada i sadnjom mladog voćnjaka osiguravaju perspektivu u bavljenju voćarstvom.

Grafikon 5: Voće i voćne vrste - tražene površine za izravna plaćanja 2019.-2020.

Izvor 12: APPRRR

• Povrtlarstvo

Proizvodnja povrća u 2020. godine odvijala se na 492,36 ha ili 0,76 % površina prijavljenih za izravna plaćanja. Kod povrća se bilježi stagnacija, odnosno blagi pad za 8,50 ha ili 1,70%, iako je procjena da je prijavljeno 30%-40% od ukupne proizvodnje povrća na području Županije. Većina proizvodnje povrća odvija se na vanjskim površinama i okućnicam, dok ima i svjetlih primjera plasteničke proizvodnje u Općinama Velika Kopanica, Garčin, Rešetari i Davor.

Kao svjetli primjer plasteničke proizvodnje povrće je poljoprivredni obrt „DOMI“, vlasnika Tomislava Špehara koji proširuje proizvodnju uz pomoć kredita i sredstava IPARD program Europske unije. Pogon je najveći na području Brodsko-posavske županije i stalno zapošljava jedanaest radnika, dok u sezoni berbe rajčice još dodatno zapošljava sezonsku radnu snagu. Opremljen je najsuvremenijom kompjuterski upravljanom opremom za prihranu biljaka, ekološki prihvatljivim grijanjem na drvenu biomasu s automatikom i energetsom zavjesom koja štedi čak do 50 posto energije grijanja zimi, a ljeti služi za zasjenu i tada smanjuje temperaturu objekta do 6 stupnjeva u odnosu na vanjsku okolinu. Ujedno obrt posjeduje pakirnicu i posebno skladište za čuvanje rajčice do plasmana na tržište. Prodaja je organizirana preko trgovačkog centra Plodine i Trgovačkog centra Slavonski Brod.

Prema dostupnim informacijama Ministarstva poljoprivrede, Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva bilježi se pad proizvodnje začinske paprike, dok je povećana proizvodnja konzumne i paprike za ajvar, pogotovo na navodnjavanim površinama.

Od novih povrtlarskih kultura zastupljenih na poljoprivrednim gospodarstvima ističe se proizvodnja poriluka, a povećana je i proizvodnja češnjaka koja se odvija na 5-6 ha na istoku Brodsko-posavske županije. Sva proizvodnja ugovorena je s udrugom proizvođača češnjaka „Češnjak“ iz Cerića kod Vinkovaca.

Povećanje i kontinuitet opskrbe tržišta, prvenstveno povrtlarske proizvodnje ostvariti će se provedbom Sustava navodnjavanja Orubica, koji obuhvaća 326 ha poljoprivrednih površina.

8. Ekološka poljoprivreda

U Republici Hrvatskoj bilježi se značajan trend rasta u bavljenju ekološkom poljoprivredom u kojoj je tijekom 2020. godine evidentirano 5.743 proizvođača s površinom od 104.961,03 ha.

Zajedničkom poljoprivrednom politikom (ZPP) je utvrđen opći okvir za razvoj poljoprivrede u EU za razdoblje 2014. – 2020. Cilj je novih odredaba uspostaviti održivu konkurentnost kako bi se postigao gospodarski održiv sektor proizvodnje hrane te održivo gospodarenje prirodnim resursima EU u kojemu je ekološka proizvodnja prepoznata kao ključan element.

U Brodsko-posavskoj županiji registrirano je 399 fizičkih i pravnih ekoloških proizvođača koji su prema podacima u 2020. godini zasnovali proizvodnju na 6.642,77 ha, što je 150,77 ha ili 2,22 % manje površina nego prethodne godine.

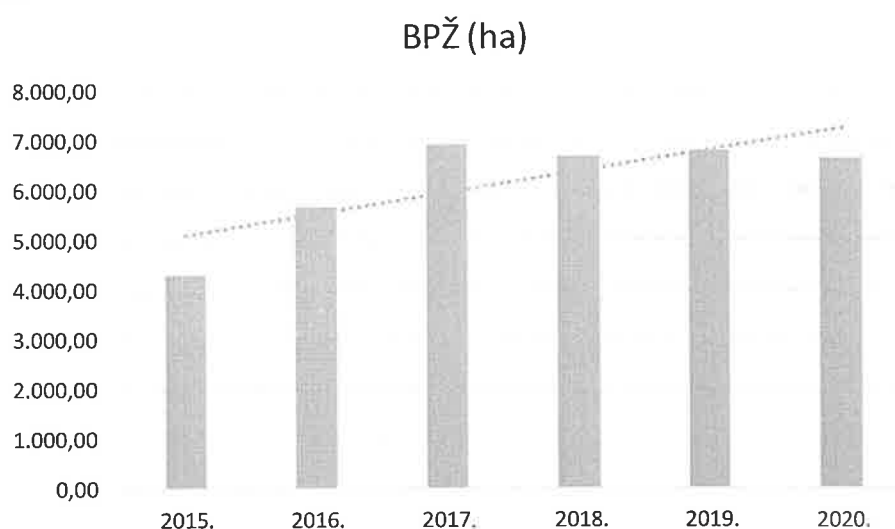
Površine pod ekološkim načinom uzgoja u Brodsko - posavskoj županiji karakterizira blagi pad, dok na državnoj razini bilježi daljnji značajniji rast, kako je vidljivo u tablici 7.

Tablica 7. Biljna ekološka proizvodnja u periodu od 2015. do 2020. godine

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
BPŽ (ha)	4.275,75	5.685,15	6.930,00	6.689,78	6.793,54	6.642,77
RH (ha)	75.883,00	93.814,00	97.700,00	98.915,77	104.961,03	104.961,03

Izvor 13: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Agronet

Grafikon 6: . Biljna ekološka proizvodnja u periodu od 2015. do 2020. godine u BPŽ

Izvor 14: APPRRR

9. Proizvodni pokazatelji stočarske proizvodnje

9.1. Govedarstvo

Ukupan broj krava u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu prema podacima Ministarstva poljoprivrede, Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu bilježi blagi rast brojnim stanjem od 155 371 krava što je za 1,21 % više u odnosu na prethodnu godinu kada je brojno stanje iznosilo 153 512 krava.

Na području Brodsko-posavske županije u 2020. ukupno je bilo 5.511 krava što je za 2,53 % više krava u odnosu na 2019. kada je bilo 5.375 krava.

U Brodsko-posavskoj županiji je tijekom 2020. godine bilo 153 isporučitelja (tablica 8.) s isporučenih ukupno 13.073.158 kg kravljeg mlijeka (tablica 9.).

Uporedni pokazatelji s 2019. godinom ukazuju na smanjenje za 8 isporučitelja ili 4,97 % s udjelom od 3,22% od ukupnih isporučitelja u RH, dok je isporučenog mlijeka 973.199 kg više ili 8,04% s udjelom od 3,01% od ukupnog isporučenog mlijeka u Republici Hrvatskoj.

U Brodsko-posavskoj županiji nalazi se ured Ministarstva poljoprivrede, Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu u Slavonskom Brodu koji na području županije prikuplja i u Središnji laboratorij za kontrolu mlijeka u Križevce dostavlja uzorke pojedinačnih životinja koje su u kontroli mliječnosti.

Tablica 8: Broj isporučitelja kravljeg mlijeka

Županija	Broj isporučitelja mlijeka						Udio ukuno (%)	Indeks 20./19.
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.		
BPŽ	319	242	203	179	161	153	3,22	95,03
RH	9.948.	8.371	7.026	6.193	5.473	4.750	100	86,78

Izvor 15: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

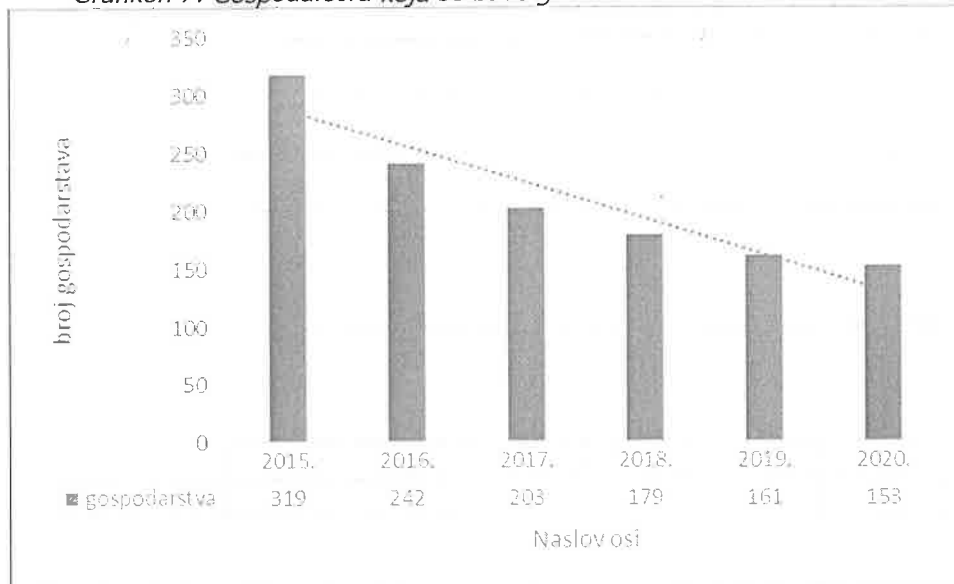
Tablica 9: Isporučene količine kravljeg mlijeka

Isporučene količine kravljeg mlijeka						
Županija	2015.	2016.	2017.	2018..	2019.	2020.
	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)
BPŽ	14.435.340.	13.115.002	12.912.615	12.062.282	12.099.959	13.073.158
RH	513.406.175	489.645.699	476.773.218	453.458.230	435.606.090	434.220.206

Izvor 16: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Uz stručne servise, od 2018. do 2020. godine poljoprivredna gospodarstva imaju osiguranu značajnu financijsku potporu kroz Program potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine, u ukupnom iznosu od 195.000.000 kuna. Naime, kroz svaku od tri godine programskog razdoblja predviđen je iznos od 65.000.000 kuna po godini, od čega za uzgoj junica 45.000.000 kuna i 20.000.000 kuna za kupnju junica.

Grafikon 7: Gospodarstva koja se bave govedarstvom u BPŽ od 2015. do 2020.

Izvor 17: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Drugim riječima, u sektoru govedarstva poljoprivrednim gospodarstvima je kao financijska pomoć u trogodišnjem programskom razdoblju raspoloživo 135.000.000 kuna za uzgoj i 60.000.000 kuna za kupnju junica.

9.1.1. Izvorne pasmine goveda

Buša, istarsko govedo i slavonsko-srijemski podolac hrvatske su izvorne pasmine goveda te predstavljaju bogato genetsko nasljeđe. Zaštita ovih ugroženih pasmina određena je „Nacionalnim programom očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja u Republici Hrvatskoj“, a zbog primijenjenih mjera agrarne politike i organizirane provedbe uzgojnih programa postupno raste njihova populacija. Služba za razvoj govedarstva u suradnji sa uzgojnim udruženjima (Udruga uzgajivača buše, Savez uzgajivača istarskog goveda, Udruga uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca) koordinira provedba uzgojnih programa, pri čemu je plansko vođenje uzgoja na temelju vjerodostojne matične evidencije jedna od najvažnijih uzgojnih aktivnosti.

Slavonsko-srijemski podolac

Nekada se ova pasmina goveda uzgajala uglavnom zbog korisnog rada i proizvodnje, te cijenjenog govedeg mesa. Proizvodnja mlijeka je skromna (do 1000 litara u laktaciji). Slavonsko – srijemski podolac vrlo je skromnih hranidbenih prohtjeva, te se veći dio godine drži na paši. Zbog male populacije slavonsko – srijemski podolac je definiran kao kritično ugrožena pasmina, na čijoj zaštiti i očuvanju od 2008. godine djeluje Udruga uzgajivača slavonsko – srijemskog podolca.

Prema brojčanim pokazateljima u 2020. godini na području Republike Hrvatske registrirano je 49 stada sa 278 krava (14 više nego 2019.) i 15 bikova, a na području Brodsko-posavske županije 16 stada sa 106 krava (12 više nego 2019.) i 3 bika.

9.2. Svinjogojstvo

Podaci u tablici 10. se temelje na mjesečnim / godišnjim dojavama sa velikih farmi te sa obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava / OPG-a / kod kojih se provodi uzgojno selekcijski

rad. Podaci se prikazuju po svakom pojedinom područnom uredu Ministarstva poljoprivrede, Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu te po farmama za svaku pojedinu županiju i to kroz pasminsku strukturu uzgojno valjanih muških i ženskih grla.

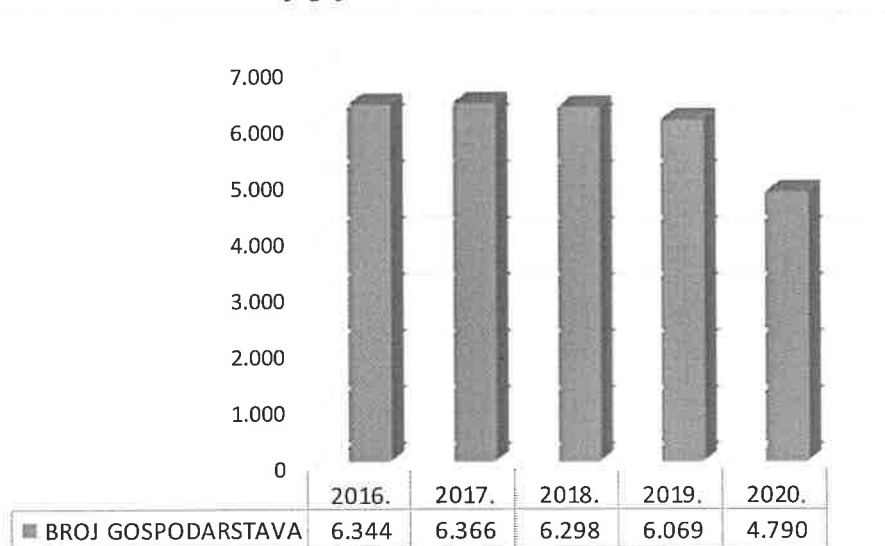
U 2020. godini (stanje na dan 3.12.2020.) na području Brodsko-posavske županije evidentirano je 4790 gospodarstava sa 128.702 svinja svih kategorija što je smanjenje za 279 gospodarstava, i smanjenje za 18.616 svinja u odnosu na 2019. godinu.

Tablica 10: Ukupan broj gospodarstava, svinja svih kategorija i broj krmača

GODINA	BROJ GOSPODARSTAVA	BROJ SVINJA SVIH KATEGORIJA	BROJ KRMAČA POD KONTR. POIZVODNOSTI
2016.	6.344	147.901	131
2017.	6.366	141.848	153
2018.	6.298	145.867	199
2019.	6.069	147.318	201
2020.	4.790	128.702	257

Izvor 18: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Grafikon 8: Svinjogojska gospodarstva u BPŽ od 2016 do 2020.

Izvor 19: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Broj krmača pod kontrolom proizvodnosti u 2020. godinu iznosio je 257, što je 56 krmača više u odnosu na 2019. godinu.

Proizvođačka organizacija „Slavonski svinjogojac“ koja obuhvća Brodsko-posavsku, Vukovarsku-srijemsku i Osječko-baranjsku županiju tijekom 2019. godine okupljala je 33 svinjogojca sa spomenutog područja koji raspolažu s oko 300 hektara poljoprivrednog zemljište i 20.000 grla svinja te prometom od oko 20 milijuna kuna.

U Program ruralnog razvoja uvrštena je mjera Dobrobit životinja koja svinjogojcima omogućava dodatne potpore ako primjenjuju nadstandarde u proizvodnji. Navedene potpore

iznose 28,50 eura po uvjetnom grlu svinja u tovu te 177,75 eura po uvjetnom grlu krmače i nazimice uz 65,13 eura godišnje po gospodarstvu, za izradu plana hranidbe. Raspoloživa sredstva za ovu mjeru iznose 150 milijuna kuna.

9.2.1. Izvorne pasmine svinja

Na području Brodsko-posavske županije evidentirano je 104 jedinki uzgojno valjanih krmača crne slavonske svinje u 2020. godini što je povećanje za 8 krmača u odnosu na 2019. godinu. Na području Republike Hrvatske ukupno je 2.708 krmača crne slavonske svinje crne slavonske svinje bilo obuhvaćeno uzgojno selekcijskim radom u 2020. godini, što je povećanje za 365 krmača u odnosu na prethodnu godinu.

Od izvornih pasmina još se provodio rad na 19 uzgojno valjanjoj mangulici na području Brodsko-posavske županije, dok je u Republici Hrvatskoj uzgojno selekcijskim radom u 2020. godini bilo obuhvaćeno 133 mangulice.

9.3. Ovčarstvo

Temeljem „Programa potpore za unaprjeđenje proizvodnog potencijala u sektoru mesnog govedarstva u sustavu krava-tele, unaprjeđenje uzgoja ovaca, koza te izvornih pasmina peradi za razdoblje od 2018. do 2020. godine“ donesenog Odlukom Vlade Republike Hrvatske, osigurano je za unaprjeđenje uzgoja ovaca i koza za trogodišnje razdoblje ukupno 13,5 milijuna kuna, a za uzgoj izvornih pasmina peradi 1,5 milijuna kuna.

Prema podacima koji se nalaze u jedinstvenom registru ovaca i koza, u Republici Hrvatskoj u 2020. godini uzgajalo se oko 720.512 ovaca (20.642 više nego 2019.), od čega se uzgojno selekcijski rad provodio u populaciji od 48.923 (4.765 više u nego 2019.) uzgojno valjanih ovaca kod 430 uzgajivača (7 više nego 2019.).

Prema podacima iz jedinstvenog registra ovaca i koza u 2020. godini, a prikazanih u tablici broj 11., u Brodsko-posavskoj županiji uzgaja se 44.290 ovaca ili 24,95% više ovaca u odnosu na prethodnu godinu kod 661 posjednika.

Uzgojno selekcijski rad tijekom 2020. godine provodio se na populaciji od 643 uzgojno valjanih ovaca ili 258 više u odnosu na 2019., odnosno 1,31% ukupne populacije kod 8 uzgajivača.

Tablica 11: Broj posjednika/uzgajivača i ovaca

Godina	Broj posjednika	Broj raspl. ovaca	Broj uzgajivača upisanih u upisnik uzgojno valjanih	Broj uzgojno valjanih
2016.	505	10.085	5	214
2017.	512	11.905	3	197
2018.	649	18.304	5	311
2019.	644	35.446	8	385
2020.	661	44.290	8	643

Izvor 20: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

9.3.1. Broj uzgojno valjanih grla hrvatskih izvornih pasmina ovaca

Cigaja je hrvatska izvorna pasmina koja se uzgaja ponajviše na području Slavonije i Baranje, u kvalitetnijim hranidbenim uvjetima pa je cigaja naša tjelesno najrazvijenija pasmina ovaca. Veličina populacije u RH je 1.477 grla, dok je na području Brodsko-posavske županije 384 grla ili 26,00% u odnosu na ukupan broj u RH, a uzgaja se isključivo radi proizvodnje mesa.

9.4. Kozarstvo

U Republici Hrvatskoj uzgaja se oko 85.903 rasplodnih koza, a u Brodsko-posavskoj županiji 896 rasplodne koze s udjelom od 1,04 % u odnosu na ukupan broj koza prikazanih u tablici 12.

Brojno stanje uzgojno valjanih koza u Republici Hrvatskoj je u porastu u odnosu na 2019. godinu i iznosi 3.613 koza više ili 4,39%, dok je u Brodsko-posavskoj županiji povećano za 122 koze ili 15,76%.

Tablica 12: Broj posjednika/uzgajivača i koza u RH i BPŽ

Godina	Broj koza RH	Broj koza BPŽ	% BPŽ/RH
2016.	79.065	748	0,94
2017.	78.411	806	1,03
2018.	81.140	868	1,06
2019.	82.290	774	0,94
2020.	85.903	896	1,04

Izvor 21: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Tijekom 2020. godine u Brodsko-posavskoj županiji nije bilo isporuke kozjeg mlijeka

9.5. Peradarstvo

Izvorne pasmine peradi

Uzgojno selekcijski rad kod kokoši hrvatice u Republici Hrvatskoj provodio se na 4.522 kljunova kod 165 uzgajivača. U odnosu na 2019. godinu zabilježeno je smanjenje za 742 komada uzgojno valjane populacije.

U 2020. godini u Brodsko-posavskoj županiji provodio se na 114 kljunova s udjelom od 2,52% matičnih kljunova kokoši hrvatice u odnosu na ukupan broj kljunova prikazanih u tablici 13.

Tablica 13: Broj uzgajivača i umatičenih kljunova kokoši hrvatice na području BPŽ

Godina	Broj uzgajivača	Broj kljunova
2016.	11	250
2017.	8	213
2018.	7	191
2019.	7	191
2020.	5	114

Proizvodnja jednodnevnih pilića za tov

Prema ukupnoj bilanci jednodnevnih pilića za tov ukupna proizvodnja brojlera u BPŽ tijekom 2020. godine, kako je vidljivo u tablici 14., iznosila je 1.434.326 komada ili 6,00% manje nego 2019. kod 29 posjednika ili 2 manje u odnosu na godinu prije.

U ukupnom broju komada na razini RH u 2020. godini, Brodsko-posavska županija participira s 3,76%.

Tablica 14: Proizvodnja peradi na području BPŽ

Proizvodnja peradi				
	2019.		2020.	
	Broj komada	Ukupno posjednika	Broj komada	Ukupno posjednika
BPŽ	1.525.972	31	1.434.326	29
RH	36.810.192	376	38.132.368	384

Izvor 23: Hrvatska agencija za poljoprivredu hranu

U skladu s iskustvima poduzetnika Brodsko-posavske županije u uzgoju peradi posluje se na principu “ugovorene proizvodnje” za poznatog kupca (KOKA d.d. iz Varaždina) u vlastitom peradarniku. Za potrebe tržišta poduzetnici mogu sklopiti poslovnu suradnju sa poznatim kupcima (Valipile d.o.o. iz Sesveta, Perutnina Ptuj – PIPO iz Čakovca, te inozemnih klaoničara peradi).

Jedan od uspješnijih proizvođača brojlera u Brodsko-posavskoj županiji je “Farma Jozić Uzgoj Peradi“, vl. Ante Jožića sa sjedištem u Slavonskom Kobašu s kapacitetom od 70.000 komada brojlera po turnusu u 2 objekta. Prvi objekt ima kapacitet 40.000 komada, dok drugi objekt sagrađen uz pomoć SAPARD sredstava ima kapacitet 30.000.

Obrt Farma Jozić ima dugogodišnje iskustvo u peradarstvu, kojim se uspješno bavi od 2002. godine. Obrt tovi brojlere u kooperaciji s KOKA d.d. iz Varaždina.

Ukupna proizvodnja mesa peradi od 2016. godine u Republici Hrvatskoj je u laganom porastu.

Tijekom 2020. godine u Republici Hrvatskoj na klaonicama je prerađeno 68.954 tona mesa peradi ili 2054 tona više, odnosno 7,55 % više mesa nego u istom razdoblju 2019. godine kada je prerađeno 66.900 tona mesa peradi.

9.6. Konjogojstvo

Od utemeljenja Središnjeg registra kopitara, sustavnog obilježavanja životinja i registracije u Jedinstveni registar domaćih životinja broj upisanih kopitara bilježi kontinuirani rast na godišnjoj razini od 1,5 do 5,5%, uz jedini izuzetak u 2014. godini kada je utvrđen pad broja

konja od 1,5%. Navedeni trend nastavljen je i u 2020. godini, na čijem je kraju u Središnjem registru kopitara registrirano sveukupno 30.471 kopitara, što je za 1.622 kopitara (5,27%) više u odnosu na 2019. godinu.

Navedeni broj uključuje 25.897 konja (porast od 4,69% u odnosu na 2019. godinu) i 4.574 magarca (porast od 11,24%).

Navedeni broj kopitara nalazi se u vlasništvu 6.809 vlasnika, a 2019 je bilo 6844 posjednika što je smanjenje broja posjednika za 35 ili 0,58 %.

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede u Brodsko-posavskoj županiji u 2020. godini registrirana su 1.805 aktivna grla kopitara (porast za 62 grla ili 3,55% u odnosu na 2019.), od kojih je 1.704 konja svih kategorija (porast za 52 grla ili 3,14% u odnosu na 2019.) i 101 magarac (povećanje za 10 grla ili 10,98% u odnosu na 2019.), a koja se nalaze u vlasništvu 372 posjednika.

9.6.1. Izvorne i zaštićene pasmine konja

Izvorne i zaštićene pasmine kopitara obzirom na svoju veličinu populacije te na temelju ostalih propisanih parametara na temelju kojih se određuje status ugroženosti populacije životinja, upisane su u Popis izvornih i zaštićenih pasmina i sojeva domaćih životinje te njihov potrebit broj (NN 127/98, 70/09, 73/03).

Na području Brodsko-posavske županije u 2020. godini bila su registrirana 1.386 aktivna grla kopitara u vlasništvu 372 vlasnika.

Najbrojnije pasmine konja na području Brodsko-posavske županije u 2020. godini bile su izvorne i zaštićene pasmine: hrvatski hladnokrvnjak sa 703 grla (29 grla više u odnosu na 2019. ili 4,30%), lipicanac sa 558 grla (18 grla više u odnosu na 2020. ili 3,33%) i hrvatski posavac sa 125 grla (4 grla više u odnosu na 2019. ili 3,30%).

9.7. Pčelarstvo

Provedba uzgojnog programa iz pčelarstva u 2020. godini na području Brodsko-posavske županije provodila se kod 333 registrirana uzgajivača na 17.979 pčelinjih zajednica ili 1.259, odnosno 7,53 % više pčelinjih zajednica u odnosu na 2019. godinu.

Povećanje broja pčelara bilježi se i na državnoj razini kod 8.934 registrirana uzgajivača na 460.501 pčelinjih zajednica ili 16.641, odnosno 3,74% više pčelinjih zajednica u odnosu na 2019. godinu.

U tablici broj 15. prikazan je broj pčelara i pčelinjih zajednica na području Brodsko-posavske županije i Republike Hrvatske u 2019. i 2020. godini.

Tablica 15. Broj pčelara i pčelinjih zajednica

Županija	Broj pčelara		Broj pčelinjih zajednica		Indeks pčelinje zajednice 20./19.
	2019.	2020.	2019.	2020.	
Brodsko-posavska	314	333	16.720	17.979	107,53
Republika Hrvatska	8.527	8.934	443.860	460.501	103,74

Izvor 24; Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

10. Isplaćene potpore za Brodsko-posavsku županiju u periodu od 2019.-2020.

U tablici broj 16. daje se pregled ukupno isplaćenih potpora po mjerama za Brodsko-posavsku županiju za 2019. i 2020. godinu.

Putem jedinstvenog zahtjeva za sve mjere potpore poljoprivredi u 2020. godini s područja Brodsko-posavske županije ostvareno je 351.453.172,37 kn što je za 47.671.325,02 kn ili 15,69% više isplaćenih sredstava u usporedbi s 2019. godinom.

Tablica 16: Pregled ukupno isplaćenih potpora po mjerama za BPŽ od 2019-2020.

Red. broj	Naziv mjere	2019. kn	2020. kn	Indeks 20/19
1.	IZRAVNA PLAĆANJA – EFJP	160.051.411,35	168.024.210,29	104,98
2.	MJERE ZAJEDNIČKE ORGANIZACIJE TRŽIŠTA – EFJP	1.682.151,00	1.359.053,35	80,79
3.	PROGRAM RURALNOG RAZVOJA – EPFRR	130.564.273,00	180.468.221,43	138,22
4.	NACIONALNA PLAĆANJA	11.484.012,00	1.601.687,30	13,94
SVEUKUPNO		303.781.847,35	351.453.172,37	115,69

Izvor 25: Hrvatska agencija za poljoprivredu hranu

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

10.1. Isplata svih mjera poljoprivredne politike po županijama u 2020. godini

U tablici 17. prikazane su ukupno isplaćena sredstva po svim mjerama poljoprivredne politike po županijama u periodu od 01.01.2019. do 31.12.2020. godine.

Za sveukupne potpore poljoprivredi u Republici Hrvatskoj po županijama s obzirom na poljoprivredne površine, sveukupno isplaćene potpore iznose 7.100.032.666,32 kn što je 1.240.171.012,32 kn ili 21,16 % više isplaćenih potpora nego 2020. godine.

Ukupno isplaćene potpore poljoprivredi u Brodsko-posavskoj županiji iznosile su 366.123.811,37 kuna s udjelom od 5,16 % u ukupnim potporama u Republici Hrvatskoj, što BPŽ svrstava na 8. mjesto u kunama po iznosu isplaćenih potpora.

Ukupno isplaćena sredstva poljoprivredi BPŽ u 2020. godini veća su za 62.341.964,37 kn ili 20,52 % u odnosu na 2019. godinu.

Tablica 17: Ukupna isplata potpora svih mjera poljoprivredne politike po županijama u periodu od 01.01.2019. do 31.12.2020. godine

Županija	Ukupno isplaćene potpore 2019. (kn)	Ukupno isplaćene potpore 2020. (kn)	Udio u ukupnim potporama 2020. %	Index 2020/2019
1. Bjelovarsko-bilogorska	449.946.068,00	493.581.098,03	6,95	110
2. Brodsko-posavska	303.781.847,00	366.123.811,37	5,16	121
3. Dubrovačko-neretvanska	84.039.655,00	103.418.083,27	1,46	123
4. Grad Zagreb	360.097.983,00	486.697.273,94	6,85	135
5. Istarska	157.866.504,00	303.342.629,18	4,27	192
6. Karlovačka	189.216.458,00	216.872.029,76	3,05	115
7. Koprivničko-križevačka	363.245.221,00	414.193.098,44	5,83	114
8. Krapinsko-zagorska	122.740.949,00	189.241.266,57	2,66	154
9. Ličko-senjska	265.261.691,00	260.048.450,91	3,66	98
10. Međimurska	136.407.650,00	190.894.512,53	2,68	140
11. Osječko-baranjska	954.916.799,00	1.135.263.856,52	15,98	119
12. Požeško-slavonska	212.200.104,00	237.476.072,55	3,34	112
13. Primorsko-goranska	90.583.209,00	147.419.161,44	2,07	163
14. Sisačko-moslavačka	315.235.555,00	343.611.989,34	4,84	109
15. Splitsko-dalmatinska	157.131.103,00	248.108.974,77	3,49	158
16. Šibensko-kninska	105.988.781,00	130.414.053,89	1,84	123
17. Varaždinska	155.850.853,00	177.252.636,48	2,49	114
18. Virovitičko-podravska	407.118.277,00	437.201.392,93	6,15	107
19. Vukovarsko-srijemska	556.138.477,00	606.419.760,23	8,54	109
20. Zadarska	186.239.017,00	340.404.495,38	4,79	183
21. Zagrebačka	285.855.453,00	271.555.492,30	3,82	95
SVEUKUPNO	5.859.861.654,00	7.100.032.666,32	100,00	121

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

11. Obnavljanje i održavanje kanala III i IV reda

Vrijednost izvedenih radova na obnavljanju i održavanju kanala na području Brodsko-posavske županije u 2020. godini ukupno su iznosili **4.456.110,07 kn** što je smanjenje za **51,31% ili 4.695.576,24 kn** u odnosu na 2019. godinu.

Ukupna dužina kanalske mreže III i IV reda s održanim kanalima i rasporedom sredstava utrošen za poslove je slijedeći za dva slivna područja kako slijedi:

- VGI «Brodsko posavina» Slavonski Brod, od ukupno 2.707,560 km kanalske mreže, održavano je 970,855 km i utrošeno 5.145.870,90 kn,
- VGI «Šumetlica-Crnac» Nova Gradiška, od ukupno 1.225,100 km kanalske mreže, održavano je 735,253 km kanalske mreže i utrošeno 4.005.915,41 kn.

Na oba slivna područja pokošeno je i održavano ukupno **1.706,108 km kanala ili 40,69%**, dok je za obnovu i uređenje preostalo **2.332,32 km kanala ili 59,31 %** od sveukupno **3.932,65 km kanala**.

12. Rekapitulacija realiziranih izravnih plaćanja i potpora u poljoprivredi Brodsko-posavske županije 2017. - 2019.

Tablica 18. Rekapitulacija realiziranih izravnih plaćanja, mjera i potpora u poljoprivredi BPŽ 2018.-2020.

R e b r.	NAMJENA	ISPLAĆENA POTPORA (kn)			INDEKS POTPOR A 20./19.	UDIO U UKUPNIM POTPORAM A U 2020.. (%)
		2018.	2019.	2020.		
DRŽAVNA POTPORA POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU						
1.	Izravna plaćanja	154.227.035,94	160.051.411,35	168.024.210,29	104,98	46,15
2.	Mjere tržišne potpore - EFJP	2.135.356,14	1.682.151,00	1.359.053,35	80,79	0,37
3.	Program ruralnog razvoja	96.291.256,89	130.564.273,00	180.468.221,43	138,22	49,57
4.	Nacionalna plaćanja	11.050.341,40	11.484.012,00	1.601.687,30	13,95	0,44
Ukupno izravna plaćanja, potpore, ruralne mjere i nacionalna plaćanja		263.703.990,27	303.781.847,35	351.453.172,37	115,69	96,54
5.	Održavanje kanala	6.455.211,52	9.151.786,31	4.456.110,07		1,22
6.	Navodnjavanje	0,00	0,00	0,00	-	-
UKUPNO:		270.159.201,79	312.933.633,66	355.909.282,44	113,73	97,76
PRORAČUNSKA SREDSTVA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE ZA RAZVOJ POLJOPRIVREDE						
7.	Programi, ulaganja, subvencije	6.884.204,44	18.747.844,20	8.131.336,97	43,37	2,23
SVEUKUPNO:		277.043.406,23	331.681.477,86	364.040.619,41	109,75	100

Iz podataka prikazanih u tablici 18. vidljivo je slijedeće:

1. Sveukupno ostvarene novčane potpore za razvoj poljoprivrede Brodsko-posavske županije u 2020. godini iz državnog, europskog i županijskog proračuna iznose **364.040.619,41 kn** i veća su za **32.359.141,55 kn, odnosno 9,75 %** u usporedbi sa **2019. godinom**.

2. Ukupno ostvarena izravna plaćanja iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi, mjere tržišne potpore, ruralne mjere i nacionalna plaćanja iznose **351.453.172,37 kn** i veća su za **47.671.325,02 kn** ili **15,69 %** u odnosu na 2019. godinu.
3. Od ukupno isplaćenih izravnih plaćanja, potpora, ruralnih mjera i nacionalnih plaćanja za Brodsko-posavsku županiju u 2020. velik udio odnosi se na izravna plaćanja iz Europskoga fonda za jamstva u poljoprivredi koja iznose 168.024.210,29 kn ili 46,15%, zatim ruralne mjere iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj u iznosu od 180.468.221,43 kn ili 49,57 % dok je 1.601.687,30 kn ili 0,44 % iz nacionalnih plaćanja, a 1.359.053,35 kn ili 0,37 % odnosi se na mjere tržišne potpore.

Preostala sredstva uložena na području Brodsko-posavske županije odnose se na čišćenje kanala u iznosu od 4.456.110,07 kn ili 1,22 % te županijska proračunska sredstva u iznosu od 8.131.336,97 kn ili 2,23% od sveukupno isplaćenih sredstava.

Najveće povećanje sredstava u 2020. godini odnosi se na Program ruralnog razvoja koja iznosi 180.468.221,43 kn što je za 49.903.948,43 kn ili 38,22% više u odnosu na prethodnu godinu.

Realizacija Nacionalnih plaćanja u 2020. godini iznose 1.601.687,30 kn, a izravnih plaćanja 168.024.210,29 kn što je 7.972.798,94 kn ili 4,98% više nego prethodne godine.

Sredstva mjera zajedničke organizacije tržišta – EFJP u 2020. godini realizirana su u iznosu od 1.359.053,35 kn i manja su za 323.097,65 kn ili 19,21% nego 2019. godine.

13. Zaključna razmatranja

Iz svega navedenoga može se zaključiti da je 2020. godine za poljoprivredu Brodsko-posavske županije **ostvaren pozitivan trend unaprijeđenja proizvodnih pokazatelja koji se potkrijepljuje u sažetku slijedećim podacima:**

1. Ukupna poljoprivredna proizvodnja prema podnesenim zahtjevima za državnom potporom u 2020. godini odvijala se na 64874,40 ha, te predstavlja povećanje za 533,19 ha ili 0,83 % poljoprivrednih površina u sustavu potpora u odnosu na prethodnu godinu. Najveća zasijanost površina u 2020. godini tradicionalno je sa žitaricama na 35.281,45 ha, što je 1.015,81 ha ili 2,96 % više u odnosu na 2019. godinu.

Dohodovnija proizvodnja uljarica proizvodila se na 11.118,34 ha, što je povećanje za 245,10 ha ili 2,25% u odnosu na prethodnu godinu.

Površine pod ekološkim načinom uzgoja karakterizira smanjenje poljoprivrednih površina u 2020. godini koji se odvijao na 6.642,77 ha ili 150,77 ha, odnosno 2,22% manje u odnosu na 2019. godinu. Prema podnesenim zahtjevima za potporu udio ekoloških površina u komercijalnim površinama iznosi 10,24 %.

2. Proizvodni pokazatelji stočarske proizvodnje kroz aktivnosti Ministarstva poljoprivrede i Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu tijekom 2020. godine odnose se na:
  - **prekinut je negativan trend u Brodsko-posavskoj županiji gdje se bilježi povećanje proizvodnje mlijeka koja je u 2020. iznosila 13.073.158 kg ili 973.199 kg, odnosno 8,04% više mlijeka u odnosu na 2019. godinu te** ukupan uzgoj 5.511 krava svih pasmina što je 136 krava više ili 2,53 % u odnosu na prethodnu godinu. Isporučitelja mlijeka u 2020. godini bilo je 153, odnosno 8 manje nego 2019. godine.
  - **uzgoj 128.702 svinja svih kategorija na 4790 obiteljskih gospodarstva ili 18.616 svinja manje u odnosu na 2019. godinu,**
  - **povećanje brojnog stanja za 8.844 rasplodnih ovaca ili 24,95% više uzgojno valjanih ovaca u odnosu na prethodnu godinu,**
  - **registrirana 1.805 aktivna grla kopitara u vlasništvu 372 vlasnika.**
  - **Proizvodnje brojlera koja je iznosila 1.434.326 komada kod 29 posjednika u BPŽ.**
3. Upisnik poljoprivrednika gdje je upisano 7.313 gospodarstava što je 29 gospodarstava ili 0,39 % manje na području Brodsko-posavske županije u odnosu na 2019. godinu. Ukupan broj gospodarstva u Republici Hrvatskoj upisanih u Upisnik poljoprivrednika u 2020. godini iznosio je 170.837 gospodarstava što je povećanje za 175 ili 0,10 % u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupno isplaćene novčane potpore za razvoj poljoprivrede Brodsko-posavske županije u 20120. godini sveukupno iznose **364.040.619,41 kn i veće su za 32.359.141,55 kn, odnosno 9,75% u usporedbi sa 2019. godinom.**

Stručne institucije, LAG-ovi, trebaju i dalje educirati i servisirati obiteljska gospodarstva za proizvodnju dohodovnijih kultura, iskoristivost sredstava iz Programa ruralnog razvoja RH 2014. – 2020. te programe potpore unaprijeđenju proizvodnog potencijala stočarske proizvodnje.

4. Od 26 dostavljenih Programa raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem jedinica lokalne samouprave, Ministarstvo poljoprivrede je dalo suglasnost na dvadeset Programa slijedećim općinama: Bebrina, Brodski Stupnik, Garčin, Gornja Vrba, Gornji Bogičevci, Gundinci, Klakar, Nova Gradiška, Nova Kapela, Okučani, Oprisavci, Oriovac, Sikirevci, Slavosnki Brod, Slavonski Šamac, Velika Kopanica, Stara Gradiška, Bukovlje, Staro Petrovo Selo i Rešetari.

Za povećanje produktivnosti poljoprivredne proizvodnje potrebna je žurna provedba Zakona o poljoprivrednom zemljištu u smislu ubrzavanja procesa davanja suglasnosti na Programe raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države od strane Ministarstva poljoprivrede te žurna provedba istih od strane jedinica lokalne samouprave.

5. Zbog epidemije uzrokovane virusom COVID-19 uvelike su se promijenili poslovi i FINI te je primitak i obrada godišnjih financijskih izvještaja s 30. travnja prolongiran na 30. lipnja 2020. godine, što će se odraziti i na izradu Analiza poslovanja poduzetnika prema podacima iz godišnjeg financijskog izvještaja za 2020. godinu.

Stoga će podaci o financijskim rezultatima poslovanja u poljoprivredi u 2020. i vanjskotrgovinskoj razmjeni poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda biti prezentirani u sklopu Analize poslovanja gospodarstva Brodsko-posavske županije u 2020. s dostupnim pokazateljima za 2021. na prvoj jesenskoj sjednici Županijske skupštine.

S poštovanjem,

PRIVREMENI PROČELNIK

Željko Burazović, mag.ing.agr.